

ИНТЕРВЈУ: ДЕЈАН ТОДОРОВИЋ, архитекта

Као „Хазарски речник” у електронском формату

Паралела са овим штивом била је моја идеја водиља у реконструкцији зграде Музеја савремене уметности

Био је то изазов, одговара архитекта Дејан Тодоровић на питање зашто је пожелео да ради баш реконструкцију здања Музеја савремене уметности на Ушћу. Потом на његовом лицу заигра осмех, онај искрени, готово дечачки. Тако почиње наш разговор који водимо испијајући кафу уз буку тешке механизације иза које се помаља препознатљива фасада архитектонског драгуља из 1965. који су визионарски пројектовали Иван Антић и Иванка

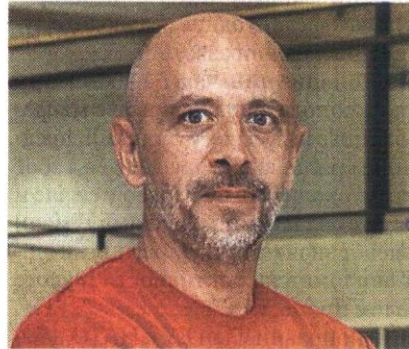

Фото Ж. Јовановић

Распоповић. Човек који је дуже од годину дана дисао у ритму унутрашње, како сам каже, генијалне логике поменутог ауторског двојца, објашњава да су новине када је реч о згради скривене у „дискретним тарот картама”, сегментима који као да прате и саму изложбу дела под називом „Секвенце. Уметност Југославије и Србије из збирки Музеја савремене уметности”. Наш саговорник, који је дипломирао архитектуру на Архитектонском факултету у Београду и који је 15 година живео и радио у Шпанији, а домаћој је публици познат по награди Салона архитектуре за стамбено-пословни објекат у Брегалничкој улици, потом додаје: „Ретко се пружа прилика да се реши овако захтеван задатак у врло кратком року, а да при томе нема места за импровизацију.”

страна 18

ИНТЕРВЈУ: ДЕЈАН ТОДОРОВИЋ, архитекта

Као „Хазарски речник“ у електронском формату

Са прве стране

Како сте ви доживели ову зграду, колико сте је познавали пре него што сте је до детаља „скенирали“ у, нажалост, оронулом стању?

У музеј сам долазио прво као као студент, а после још неколико пута, али никада се до сада нисам бавио детаљном архитектонском анализом саме зграде. Нисам тад ни помишљао на развој догађаја који је уследио пре око годину дана, кад је све почело. Било ми је потребно време да схватим са чим сам се, заправо, ухватио укоштац. А реч је о врло компликованој авантури, током које, са једне стране, нисам смео да мењам само дело, које има упечатљив архитектонски печат својих аутора, док сам, са друге, морао технолошки да га осавременим да би могло у наредних пола века да кореспондира са свим вилдовима савремене уметности. Слично као када би требало да Павићев „Хазарски речник“ илуструјем и претворим у електронски формат. Испоставило се да је управо то, та паралела са овим штивом, са свим њеним конотацијама, била моја идеја водиља у целој овој причи.

Само здање изазивало је контроверзе од самог настанка. Његовом спољашњошћу и унутрашњошћу у то доба бавили су се бројни политички комесари који нису најбоље разумели његову суштину, односно шта је то тачно у њему савремено. Да ли и данас, пола века касније, носи тај епитет?

Често не може реално да се оцени вредност не-

ког објекта у тренутку у којем је изграђен, већ након одређеног низа година. Моје колеге које су осмислиле ово здање свакако су размишљале ванвременски, а његова савременост, која траје, могла би да се чита и у томе колико је нове технологије успело да изнесе. У њега смо усадили толико тога да сам и сам на крају изненађен колико је све то било могуће а да ништа није изгубљено од оригиналне замисли. У томе и је-сте трик – да зграда може да се трансформише у високотехнолошки објекат, између осталог и у смислу обезбеђења, осветљења, микроклиме, а да она не тррпи.

Струка је током година бележила бројне карактеристике које објекат има – од паралелолипедне форме до текућег унутрашњег простора и нехијерархијске структуре. Шта га, по вашем мишљењу, најбоље одређује?

Свакако је најупечатљивији начин на који Иван Антић и Иванка Распоповић воде посетиоца кроз простор. Када смо дошли до редицајна степеништа и ограда, то сам најбоље разумео. Тада, док сам се опредељивао за једну од идеја које су биле на столу, схватио сам савршеност поставке вертикалних комуникација унутар зграде, повезаност различитих нивоа, где не постоји једно степенишно језгро. Ни у једном тренутку положај самог посматрача у односу на остале елементе није доведен у питање, ни у једном моменту њему није дозвољено да се изгуби, он има одличне референтне тачке у том комплексном окружењу. Публика се, стога, осећа неспу-

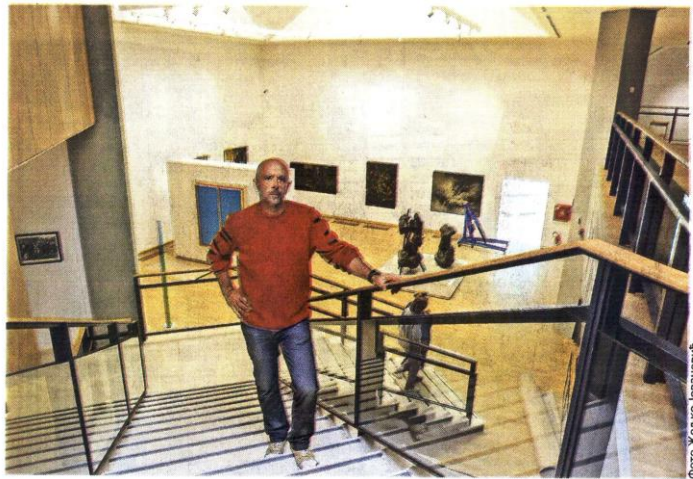

Фото: Желко Јевановић

тано. То је то на шта мислите када ми кажете да се унутар музеја оријентишете без проблема, када је у сваком тренутку јасно где се налазите, а да, у ствари, уопште нисте ни свесни броја спратова.

Први утисак, и споља и изнутра, јесте елеганција, сведеност, дискретност. Кажете да нисте далеко ишли у интервенцијама...

Кад је реч о екстеријеру, додата је само рампа за особе са посебним потребама. У плану је и излазак из објекта, једна од идеја у том смислу је да се плато код терасе искористи за привремене павиљоне, за шта би конкурисале младе архитектке. У самом ентеријеру, у којем је музеј добио депое и излагачки простор по најсавременијим

стандардима, као и више простора за библиотеку и читаоницу, рађени су заиста минимални захвати, детаљи су у питању, као што сам рекао – тарот карте. Позивам љубитеље уметности да их открију када од петка у десет сати почну да долазе у музеј.

Постоји ли нешто по чему ћете посебно памтити рад на овом пројекту, догађај свакако јесте историјски?

По изузетној сарадњи са свима који су у њему учествовали, од људи запослених у музеју, преко извођача, па до надлежних министарстава, јавних комуналних предузећа. Интервју, ето, дајем ја, а сви би они требало да седе овде са нама.

Милица Димитријевић